

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:

Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Legújabb kihallgatások.

A politikai válság legújabb híre szerint közelebről ismét kihallgatások lesznek. E hírek szerint ő felsége ismét fogadja Andrassy Gyula grófot, Széll Kálmánt, talán Wekerlét és esetleg Kossuth Ferencet is. Am ezeket a politikusokat megelőzi Tisza gróf, a ki állítólag jelentést tesz a királynak a helyzetről és ismételten informálja a felséges urat.

Hogy aztán mi célja van a kihallgatásokkal újabb és miféle megoldást lehet ettől remélni, azt az eddigi eredménytelen kihallgatások után elképzelni is nehéz. Az eredményt pedig kétségtelenebbé és szinte lehetetlenné teszi az a körülmény, hogy legelőször a király Tisza grófot fogadja, akiről immár mindenki tudja, hogy a megoldási kísérletek ellen épen Tisza gróf és barátja Khuen működtek a legsikeresebben.

Azt nem lehet elhinni, hogy Tisza gróf most egyszerre őszintén ajánlja a koronának, hogy a koalíció programját fogadja el. — Tisza sokkal jobban gyűlöli a koalíciót és sokkal jobban szereti a hatalmat, semhogy hazája érdekét valamelyiknél előbbrevalónak tartaná. Ennélfogva ismételten a szabadelvű sokaságra hivatkozik és arra sarkalja az uralkodót, hogy átmeneti kabinettel kísérletezzenek. Azután országgyűlés elnapolását vagy imparlamentáris kormányt hoz javaslatba, s így mindenféle abszolutistikus eszközökkel huzza-halasztja a megoldást abban a hitben, hogy valami olyan változás történék, a mi a csödbe jutott szabadelvű pártot feltámasztja halottaiból.

Az eddigi eseményeket és a bécsi körök intrikáját látva, nehéz elhinni, hogy a legújabb kihallgatások során a nemzeti kívánalmak teljesedése lépjen előtérbe. Ennélfogva talán valami olyan esemény bekövetkezését akarják kilátásba helyezni, ami megrémítse a nemzeti ügy bátor katonáit és a készséges engedelemre bírja.

Mert újabb alkudozásokat elképzelni nehéz. Az egyesült ellenzék a végső határig ment az engedményekben. A nemzetnek sokkal többre van meg a törvényes joga, mint a mennyit a koalíció programjába vett. De tette ezt

abban a jó hiszemben, hogy az uralkodó is befogja látni hamar, hogy a nemzeti irány érvényesülése sem a hadsereget nem gyöngíti, sem a trónt nem veszélyezteti. Ellenben a nemzeti szellem felébredése hatalmas erejével mindkettőnek feltétlen erősségét fogja képezni.

De másfelől azért szállították le követeléseiket a minimumra, mert csak így remélhetik azt, hogy lassanként jelentékeny vívmányokat bizalomkeltéssel szerezhetnek a nemzetnek. A koalíció tehát ezért nem volt engedékeny és figyelmes a koronával szemben. Igaz, hogy a szabadelvű párt azt is szemérmetlen fegyverül használja ellene. Mert dacára, hogy Tisza uréknak nincs kívánni valójuk, sőt feláldozzák a nyelvet, feláldozzák a gazdasági függetlenséget, mégis azt iratják lapjaikkal, hogy az ellenzék eddigi álláspontjának feladásával akar kormányra jutni. — Az ellenzék nemzeti vívmányokat követel. — Tisza pártja semmit sem követel és mégis lármáznak és mégis kicsinylik a koalíció törekvéseit. Ez az a nemtelen fegyver, a mit a Tisza-párt állandóan használ a nemzeti ügy ellen.

Hát az természetes, hogy a függetlenségi párt is engedett merevségéből, de aztán most már ez az engedmény a minimumra redukálódott és ezen alól már nem lehet engedni. És ez az a körülmény, a mely a legújabbban kilátásba helyezett kihallgatásokat is eredménytelené teszi.

Azt ugyanis tudjuk, hogy Tisza és Khuen besugásai és a kamarilla aknamunkája következtében az uralkodó is megkötötte magát. Így hát alig tudná megmondani valaki, hogy a legújabb kihallgatások mire vezetnek?

Némelyek szerint ismét valami formula merült fel. Csakhogy ezekről a formulákról immár régen tudjuk, hogy mit érnek. Ezek a formulák rendesen arra jók, hogy az egyik fél reméljen, várjon és higgyen, — a másik fél pedig semmit se adjon. Nem lehetetlen, hogy a kamarilla újabb tervvel lépett fel, az bizonyára rossz lesz és hazafiatlan még azon esetben is, ha abban látszólag a koalíció törekvésének jogossága jutna is kifejezésre.

Csakhogy most már nem kihallga-

tásokra, nem formulákra és nem ígéretésekre van szükség, hanem végre is szükség van a kérdés megoldására. A nemzet ítél és azt várja, azt követeli, hogy az ítélet végrehajtsék.

A politikai válság.

Egyes bécsi köröknek éppen úgy, mint a magyarországi szabadelvűpártnak is nagyon fáj a feje az ellenzéki koalíció egysége miatt; minden áron szeretnék szétrobbantani, mert csak így tartják lehetségesnek a régi szabadelvűpárt uralmának feltámadását. Hogy ezt elérhessék, egy új koalíciót szeretnének összeabroncsolni, melynek alapja a szabadelvűpárt volna.

Az okoskodás így szól:

A mostani ellenzéki koalíció nem életképes, mert a legellentétebb elvű és érzelmi pártokból áll. Ennélfogva nem is szabad neki engedményeket adni, hanem fel kell bontani s egy új koalíciót létesíteni, melynek gerince legyen a jelenlegi szabadelvűpárt s hozzá tartozzanak a disszidensek és a Kossuth-párt mérsékeltőbb elemei. Az így keletkező többség aztán egyezzen bele a vámközösség fenntartásába és a katonai kérdések kikapcsolásába. Ezek fejében kaphat nemzeti vívmányokat diplomáciai téren és létesíthet gazdasági és belügyi reformokat. Azt is mondja az okoskodás, hogy a mostani koalíció felirati javaslatát a szabadelvűpárt magáévá teheti.

Ez a terv azonban valószínűleg csak terv marad, mert nem hihető, hogy az ellenzéki koalíció, mely a felirati javaslatban foglalt programra nézve egyetért, szétrobbantjon csak azért, hogy a szabadelvű uralmat feltámaszssa és meghosszabbítsa.

A másik terv is Bécsből repül világgá. Ez arról szól, hogy a király valakit megbiz kormányalakítással — Lukácsot vagy Hieronymit — a miniszterelnök elmondja a király hozzájárulásával megállapított programját és mihelyt a többség leszavazza, azonnal átnyújtja az ülésen a képviselőház elnapolásáról szóló királyi kéziratot s össze sem hívják, a míg a kormány programja alapján többség nem keletkezik.

Persze mindezek csak tervek, tapogatózások, de bizonyosat ezideig a válság megoldására nézve senki sem tud. Döntő lépés semmi irányban sem történt. Bizonyos csak az, hogy a király ma vagy holnap gróf

Hungária kávéház

a helybeli és vidéki intelligencia találkozó helye, hol minden kedd, csütörtök, szombat és vasárnap **nagy zene-estély** tartatik felváltva **MAGYARY TESTVÉREK, RÁCZ KÁROLY és FIA** zenekarai által.

Kitűnő kávéházi italok,
Hideg Buffet, Csemege torta
különlegesség, Saját termései
boraim.

Kiváló tisztelettel: **Weichinger Károly.**

Khuent kihallgatáson fogadja, a ki nemcsak folyó ügyekről tesz ő felségének előterjesztést, hanem minden valószínűség szerint a politikai helyzetről is. Minthogy eddig Tisza azt a praktikát követte, hogy mielőtt Bécsbe utazott, azt jó előre mindig megcáfolta és most is állandóan cáfoltatja, ebből azt kell következtetnünk, hogy legközelebb Tisza is Bécsbe utazik. Lesz-e valami eredménye, nem lehet tudni. Majd meglátjuk.

Tisza ismét akcióban?

A Neues Wiener Tagblatt budapesti külön tudósítójától a magyar válságról a következő értesítést veszi: Gróf Tisza István miniszterelnök egyelőre még Geszten van. Hogy mely napon tér vissza Budapestre, még nem tudni. Mielőtt elment, környezetének azt mondta, hogy a husvét után való héten visszatér Budapestre és azután Bécsbe megy, hogy ő felségétől sürgősen elbocsátását kérje, még pedig nem azzal a megokolással; mintha nyugalomra volna szüksége, hanem azért, mert hivatalától nem feszélyezve, teljes erővel részt akar venni a politikai harcokban. Ha Tisza István gróf kérelme teljesítettnek, Lukács László vagy Hieronymi Károly állítatnék ideiglenesen a kabinet élére. Ami a helyzetet magát illeti, ez teljesen változatlan és vigasztalan. Sem Széll Kálmán, sem Andrássy Gyula gróf, sem más komoly személyiség nem foglalkoznak a válság megoldására alkalmas módok kutatásával: másrészt autoritativ helyen sines meg egyelőre a szándék arra, hogy magyar parlamenti férfiak újabb kihallgatásra való meghívást nyerjenek.

Fogadatlan prókátorok.

A külföldi, de különösen a német lapok rendkívüli sokat foglalkoznak most velünk. Mivel az ezekben megjelenő cikkeket legtöbbször osztrák vaskalapos urak írják, akik tudvaleg a magyar viszonyokat és a magyar nemzet jogait és törekvéseit nagyon is

fekete-sárga szemüvegen nézik, természetes, hogy csak úgy hemzsegnék bennük a ferdtések és valótlanosságok. Így a müncheni Allgemeine Zeitung azon siránkozik, hogyha a magyarok nemzeti törekvései sikerülne, akkor a „Nyugat“ kulturája fölé a „Kelet“ uralma kerülne. Végre még azt is kérde tőlünk, hogy hol vannak azok az adományok, amelyekkel mi magyarok hozzájárultunk az európai műveltség közös kincséhez? Sajnáljuk a szegény müncheni újságot, mert valóban vastag tudatlanságban szenved, mert tudnia kellene neki, hogy az európai műveltség „közkinését“ mi magyarok 250—300 éven keresztül saját testünkkel védjük a „Kelet“ uralma ellen. Azt is tudnia kellene annak az újságnak, hogy Petőfi, Munkácsy, Liszt stb. „közkinés“ mind a mi nemzetünkben kerültek ki és ha igazságos volna, akkor el kellene ismernie azt, hogy ahonnét ilyen szellemek gyarapították a „közkinését“, az a nemzet méltó arra, hogy a nemzetek között foglaljon helyet.

A vezérőlbizottság ülése.

A képviselőháznak a husvétii szünetek miatt történt hosszabb elnapolása folytán a vezérőlbizottságnak sem volt szüksége értekezletre. A bizottság tagjainak nagy része vidékre utazott és még ma sines a fővárosban. Most azonban, hogy közeleg a képviselőház munkálkodásának ideje, Kossuth Ferenc, mint a bizottság tagjait egybehívta értekezletre.

Első értekezlete a szövetkezett ellenzék vezérőlbizottságának május hó 3-án, szerdán délután 4 órakor lesz a függetlenségi és 48-as párt erzsébetköruti körhelyiségében, a melyen, amennyire ezt egészségügyi állapotok lehetővé teszi, Kossuth Ferenc fog elnökölni.

Mint értesülünk, a vezérőlbizottság ezen értekezletén foglalkozni fog a képviselőház munkarendjének megállapításával és mindezekelőtt a bizottságok megalakítását hatá-

rozzák el. A bizottságok megalakítása azért sürgős, mert a házszabályok rendelkezése értelmében az összeférhetlenségi ügyekben ítélkező zsüri csakis a bizottságok megalakítása után sorsolható ki. Már pedig a zsüri kisorsolására most szükség van, mert a képviselőház egyik tagja gróf Keglevich István ellen összeférhetlenségi esetet jelentett be a Ház elnökénél.

A bizottságok megalakítása és a zsüri tagjainak kijelölése után a felirati bizottság által kidolgozott felirat tárgyalására kerül a sor, illetve a vezérőlbizottság ilyen alakban óhajtja a képviselőház munkarendjének megállapítását.

A vezérőlbizottság május 3-án délután ez irányban hozandó határozatát a pártok vezetési a még az nap külön-külön tartandó pártértekezletek elé terjesztik és valószínű, hogy az egyes ellenzéki pártok a vezérőlbizottságnak e munkarend javaslatát magukévé is teszik.

Május 3-án este 6 órakor értekezlet lesz a függetlenségi párt, a néppárt és az új-párt körhelyiségében is. Valószínűleg a disszidensek csoportja is konferenciát tart e tárgyban, de erre nézve még hiányzik a hivatalos értesítés.

Református tanárok gyűlése.

Budapest, április 27.

Az országos református tanáregyesület tegnap délelőtt kezdte meg két napra tervezett közgyűlését a Nemzeti muzeum dísztermében. A közgyűlést istentisztelet előzte meg a Kálvintéri református templomban, a hol Hamar István theologiai igazgató mondott imádságot. A templomból a gyűlés helyére vonultak a közgyűlés tagjai. A közgyűlésen a kultuszminisztert Bonc Odön miniszteri tanácsos képviselte, a székesfehérvárosi törvényhatósága részéről Bárcy István tanácsos jelent meg. Ott voltak még: Rombauer Emil, a középiskolai tanáregyesület másodelnöke, Négyessy László főtitkár, Antal Gábor püs-

Hajnal.

Írta: Erdős Renée.

Aludni, aludni!

Kábitó, nehéz illat, a mi megütötte az agyát, fogva tartotta; tompa mozdulatlan-ságban odakötötte a pamlaghoz és nem engedte, hogy felnyissa a szemeit.

Nem aludt és nem volt ébren, de azért tisztán hallotta, hogy valahol kules furdult a zárban, aztán halkán, óvatosan, puha léptekkel végigsiet valaki a folyosón.

Aludni, aludni!

A szoba homályos volt, a gyertya tövig égett; kicsi, hunyókáló lángja lomhán nyaldosta tartó körületét, — a vésett cirkádákat.

— A gyertya, a gyertya, — gondolta — kiégett és mindjárt egészen sötét lesz. Le kellene feküdni.

A nyitott ágy, érintetlen, sima fehérségében ott pompázott csukott szemű elött és hitta, csalogatta.

— Megyek — gondolta és nem mozdult. Ugy érezte, halálos vétek megszakítani ezt a bódító, édes önkívületet, melyben csak elvéve cikázott fel néha egy-egy tudatos hangulat, érzés.

— Isten vele! — susogta magában, megismételve a rövid kis bucsuzást. Isten vele! Köszöntöm a csillagokat odakünn. Áldom . . . áldom!

— Bolondság, — nevetett később — hiszen már elment! És le kell feküdni.

De úgy érezte, hogy nem álmos. Felült. Arcából a haját kisimította és körülnézett. A gyertya utolsó lobbanásánál valami kül-

nös dolgot vett észre a padlón és attól megijedt. Nem tudta, mi lehet. Szerette volna megnézni, de nem mert a sötétben feléje közeledni. Bolond, gyermekes félelem vett erőt rajta és tanakodott, hogy mit tegyen. Am ekkor észrevette, hogy a csukott ablaktáblákon keresztül sajátságos kékes-fehér fény szűrődik be hozzá.

— Mi lehet ez? Holdvilág nem! No lám, észre sem vettem. Ki fogom nyitni az ablakot.

Fölkelt és az ablakhoz ment, hogy felnyissa. De rögtön ámulva tántorodott vissza.

— Mi ez? Talán csak képzelődöm. Nincsenek csillagok és az ég rózsaszínű és a felhők fehérek . . . A felhők! És fénysek is! Mitől? De mitől?

Nem mert hinni a viradatban. Inkább azt gondolta, valami idegen és különös ég alá jutott egyszerre, a melynek a színe más, a felhői mások.

— Hátha felnyitnám az ablakot? Levegőt akarok érezni. Sok levegőt! Hűvöset, élest! A fejem!

A lecsapódó hajnali lég valósággal elszédítette. Odaborult az ablakfára és átadta fejét a könnyű szélnek, ami a közeli jegegyék erős, átható illatát sodorta feléje. Azt hitte álmodik: még mindig egy csodaszép és forró varázslat alatt áll, mely minden dolgot más színben mutat fel előtte. Egyszerre éles madárhang ütötte meg a fülét. Össze-rezzent.

— Teremtő Isten! Csodák ezek! Csodák! Miért hogy ezt teszed velem? Mivel érdemelted meg? Mért vagy jó? — Sohasem tudta, hogy madárfészkek vannak a szomszéd kert fáján. A kis énekeseket nem is

látta. Most ők közelitenek hozzá, nagy dalos szóval. Olyan hálás volt érte! A szeméibe könnyek lopóztak. Imádkozott. Ugy érezte, soha sem volt még ilyen jó, mint e percben, amikor bágyadt szempillákkal, egy álmatlan éj után megnyitja lelkét egy madárcsalád énekére.

Soha még ilyen forró nem volt még, soha hálaadás ilyen bensős, soha áhitat ilyen őszinte. Tuladonképpen nem kért és nem köszönt meg semmit. Sőt lett volna egy kis rejtegetni valója is. De erről megfeledkezett. Csak mikor elfordult az ablaktól és körülnézett a szobában, ütődött meg kisé. Hirtelen eszébe jutott az a különös tárgy, amit az imént a padlón látott. Most kereste és nem találta. Nem volt sehol. Erre még jobban esodálcokozott.

— Képződtem volna? Árnyék volt? Valami szeszélyes, különös árnyék? Nekem úgy tetszett, valami virág, aminek szárnyai vannak. Egy szárnyas virág! Olyannak látszott éppen! Piros volt a feje és a szárnyai fehérek. Lehet, hogy az volt csakugyan és kiröpült a nyitott ablakon, a fejem fölött éppen, de oly halkán, hogy észre sem vettem. Be kár! . . .

— Késő van az istenért! Tízre jár, kisasszony! Meddig alusznak még?

A kisasszony szóra kicsit elkomorlyodott és abbahagyta a nyújtózkodást.

— Ejha! Ez szép dolog. Délelőtt tíz óra és a kisasszony még alszik. Ejh Mari, Mari, még midig alszik.

Mit szólnál hozzá, ha most már örökké aludna? Soha fél nem kelne?

pák, Mady Lajos esperes, Petri Elek pesti lelkész, Hamar István theologiai igazg. stb.

A közgyűlést Dóci Imre elnök nyitotta meg, aki szívesen köszöntötte a közgyűlés tagjait. Hangsúlyozta, hogy a református tanügy fejlesztésével a nemzeti köznevelődés ügyén akarnak lendíteni. Kiemelte, hogy a református iskolák hazafias szelleme mindenkor erőssége volt a magyar nemzeti törekvéseknek. De ez egyetemes nemzeti cél mellett a református iskolaügyet is fejleszteni kell, mert csak erős szervekkel lehet életerős testet alkotni. Foglalkozik azután a zsinat által imént tárgyalt törvénytervezetnek a tanügyre vonatkozó részével, és megelégedéssel konstatálja, hogy a tervezet igen sok újdonságot ígér a jövőre. Emellett azonban sok veszélyes tévedést is rejt magában. Hibája, hogy meglazítja a tanárság összetartását és hogy belenyúl a tanárság magánéletébe, sőt családi szentélyébe is. Meg van győződve, hogy a tanár szellemét nem lehet paragrafusokba szorítani és az életben csak holt betű fog maradni mindaz, amit a református szellemmel és tradíciókkal össze nem fűz. Üdvözlöi ezután a miniszter képviselőjét, **Bonc Ödön** min. tanácsost, aki mindenkor a legnagyobb jóakarattal viseltetett a református felekezeti iskolák iránt. Köszöntötte az egyházi hatóságok képviselőit, s a rokonszomszág képviselőit, a protestáns irodalmi társaság képviselőit és a főváros tanügyi tanácsosát.

Bonc Ödön miniszteri tanácsos tolmácsolta ezután a Közoktatásügyi miniszter üdvözlését. Teszi ezt annál szívesebben, mert tudja, milyen nemes intenciókkal alakult az egyesület. Ha végigtekint a református iskolák több százados történetén, két gondolat ragadja meg. Az egyik az, hogy a református iskolák mindig magyar vidékeken, magyar szívekben sarjadtak és nőttek, a másik az, hogy ezek az iskolák sohasem részesültek melegségi ápolásban, de a szabad levegőn, viharok közepette nőttek nagyra. Ezért a legnagyobb elismerést érdemlik. Sikert és áldást kíván a közgyűlés munkájára. (Eljenzés.)

Petri Elek pesti lelkész a dunamelléki egyházkerület és a budapesti egyház nevében melegen üdvözlötte a közgyűlés tagjait és szépen fejtette ki, hogy a tudomány és a vallás nem zárják ki egymást, sőt egymást kiegészítik.

Antal Gábor püspök a protestáns irodalmi társulat képviselőjében köszöntötte a közgyűlést, kiemelve azt a szoros kapcsolatot, amely a református tanáregyesület és a protestáns irodalmi társulat között fenáll. **Mady Lajos** esperes a pesti egyházmege, **Rombauer Emil** az országos középiskolai tanáregyesület, **Bárcy István** tanácsnok a főváros tanácsának üdvözlését tolmácsolta.

A közgyűlés **Fogarassy Albert** indítványára elhatározta, hogy a templomban elmondott imát és az elnöki megnyitó beszédet jegyzőkönyvbe iktatja.

Miután még az elnök bemutatta **Darányi Ignác** dunamelléki főgondnoknak melegehangú üdvözlő táviratát, megkezdődtek az előadások.

Az első előadó **Nagy Zsigmond** dr. debreceni ev. ref. főgimnáziumi tanár volt, aki a *felekezeti tanügy és az állam* címen értekezett. Panaszolta, hogy a protestáns iskolák mindenkor mostoha gyermekei voltak a magyar államnak, és ha az állam olykor adott is valamit nekik, sohasem felejtette el érezetelni az adomány alamizsna voltát. Annál csodálatosabb ez, mert nincsen egyetlen felekezet sem, amely annyira színmagyar volna, mint az evangélium szerint reformált egyház. Hangsúlyozza, hogy a magyar nemzeti oktatás kizárólag az állam kötelessége és ha a hazafias felekezet az oktatást nagy részben magára vállalja, az állam kötelességeinek egy részét teljesíti. Sohasem lehet tehát azt mondani, hogy az állam segíti a felekezetet, mert a dolog úgy áll, hogy a felekezetek segítik az államot a maga kulturális feladatainak elvégzésében. Szemére hányja végül a törvényhozásnak, hogy a hazafias szellemű felekezeti iskolákat egy kalap alá vonta az államellenes törekvésű felekezeti iskolákkal, s főképen a protestáns iskolák autonómiáját csorbította meg. Új törvény hozatalát sürgeti, amely a magyar nemzeti állam kiépítésének alapján álljon.

Az előadáshoz **Fogarassy Albert** szólt hosszasan, kifejtve, hogy nem félti a felekezetet az állami segítségtől, mert az állam intenciói kétségen felül nemesek.

Both István felszólalása után következett a második előadás: **Varga Bálint** dr. budapesti ev. ref. főgimnáziumi tanár értekezése a *modern nyelvek tanításáról*.

Délután 2 órakor közébedre gyűltek a közgyűlés tagjai. A közgyűlést holnap folytatják.

Délután 5 órakor a református vallás-tanárok ülészetek.

Naiv remények.

— Zilahyról és Makóról. —

Irigylem a francia írókat, akiknek módjuk van Párisból megszökni s a vidéki élet csendjébe merülni. Hiába, a poézisnak lényeges alkotó eleme, a naivság, csak Kőbányán tud tartózkodni. An legalább ezzel a naiv hittel utazom a vidékre s amikor a robogó vonat ablakán át az első tanyai lakást, az első sudaras nyárfát megpillantottam, költészetet vélek belélegzeni. Hogy költészet helyett koronkint szénfüstöt lélegzek be, az alig érinti a dolog lényegét.

A minap Debrecenbe utaztam. Mint mindig, ahányszor a vidékre megyek, derűs percek, jó ebédet és kedves naiv hangulatot ígértem magamnak. Nos, egyik sem maradt el. Sokat nevettem, kitűnően ékeztem (a debreceni kolbászt, tekintettel jogkövetkezményeire, óva elkerültem) s tobzódtam a naivságban.

Az utóbbira már a vonaton bukkantam rá. Utitársam Szolnokig egy aradi bankigazgató volt. Derék, fegyelmezett eszű uriember, elsőrangú pénzügyi kapacitás, a ki az önálló vámterületről meglepően érdekes dolgokat közölt velem.

Mint hogy a vámterületen gyöngének éreztem magamat, más területre tereltem a szót. A színiügyre. A bankigazgató itt is verzálnak mutatkozott. Panaszkodott az idejé termelés selejtességéről, az ugynevezett dekadenciáról, s aztán kibontakozva az általánosságból, az aradi speciális színiügyi viszonyokkal hozakodott elő.

— Most Zilahy Gyula az igazgató, — mondotta, — kitűnő színész, de nem nekünk való igazgató. El is megy tőlünk az idén, a minek nagyon örvendünk. Az új igazgató alatt ismét föl fog lendülni az aradi színiügy. Az lesz a reneszánsz, a mely után epedünk.

Ebben a hangnemben beszélt Szolnokig, ahol elváltunk. Utolsó szava is az volt, hogy az aradiak minden jót és üdvöset Zilahy Gyula távozásától várnak.

Egy darabig mondjuk Szajolig, gondolkoztam a hallottak felől, aztán új társaságot kapván, belemerültem az aktuális politika posványába, amelyből csak Debrecenben tudtam kimászni.

Még az este részt vettem Dececenben egy koncerten. Felolvastam s koncert után, more patrie áldomást ittunk s bankettet ettünk. Minden kitűnően izlett s az asztalnál a szomszédom ismét egy derék bankigazgató volt.

Ugyanazt kell mondanom róla, amit aradi kollegájáról mondtam: Az átlagosnál jóval magasabb műveltségű uriember, aki az önálló vámterületről meglepően érdekes részleteket tudott mondani. Azt hiszem még újabbakat és meglepőbbeket, mint aradi kollegája.

Nála is tudakozódtam a debreceni színiügy felől. Értelmes arcát hirtelen valami bánatos boru lepte el.

— Nem jól megy — mondotta — nem úgy, ahogy szeretnők.

— Talán nem jár a közönség a színházba? — kérdeztem.

— Dehogyan nem. Minden este telt ház. Nem itt van a baj.

— Hát hol?

— Az igazgatóban. Makó roppant derék, intelligens ember. Van koncepciója is, érti a mesterségét, de nem nekünk való.

Aztán hirtelen megvillant a szemé és lelkesülten folytatta:

— De Makó már csak két hétig lesz nálunk. Utána Zilahy Gyula jön. Teszik ismerni Zilahy Gyulát? Az a mi emberünk. Sokat, mindent tőle remélünk. Az ő igazgatása lesz a debreceni színiügy reneszánsza, visszatér a régi, fényes korszak, a mikor a debreceni színészet...

— Isten ments! ijedezett a vén asszony — akkor halott volna!

— Halott az? Bizony. Te. Mari, tudod mit? Ne hívj engem kisasszonynak ezután. Ugy mond, hogy: asszonyom. Szépen, komolyan. No próbáld! Tudod-e? Halljam csak!

— Ugyan, ugyan! Ez megint micsoda bolondság? Mindig ilyesmin tör a fejed!

— Mindég-e? Igazad van. De most mondok okosat is. Szörnyén éhes vagyok, Mari, szörnyén. Akarsz adni nekem valami ennivalót? Sűrű tejet a teámhoz, sokat. Tojáást, vaját, konyakot is. Tudod még mit? Epret. Haragos pirosat, naptól agyoncsókolt, remegő, illatos epret! Oh!

— No ez megint mi? Kincset talált ál-mában, hogy úgy örül?

— Azt, azt! Mari tudod-e? Utrakelünk. El fogunk innen menni. Nem lehet ekkora boldogsággal egy helyben maradni. Jó lesz keresztül törtetni városokon és vizeken! Idegen, soha sem látott emberek szemébe bele-mosolyogni, apró gyerekek fejét lopva meg-sinogatni. Otthon, elbujva négy fal közé, nagyot örülni mindennek, ami élet, öröm, gyönyörűség, hangos nevet adni! Azt mon-dani neki:

Szerelem! Szerelem!

— Megint a felhők közt jár, megint. De lekerül onnan és sirni fog — megint.

— Lehet. De ne mondd ezt most nekem. Tagadd el! Ugy sem hiszem. Aztán meg — té ezt hogy is értenéd, öregem! Mikor volt az, mikor te rózsaszínű eget láttál, fehér felleget, pirosszirmu szárnyas virágot? Ami most itt van, aztán egyszerre mines, elrepül.

— Lelkem, virágom, hogy repes, hogy

árad ki a szívéből az a sok fényes hazugság! Emlékezzék: estére fájni fog, megkúporog egy sarokban, lehunyja a szemét és azt mondja: „Mari, jó volna, meghalni“.

— Nohát nem mondom. Ha mondom, nevens ki. Mit huhogod el előre a sötétséget, mikor még a nap tart? Te boszorkány, eredj.

Hogy kitépett a szobából, még haragosabb lett rá.

— Ezt a vén asszonyt el fogom küldeni. Igaz, hogy őriz gyermekkoromtól. De szomorít az öregsége és az, hogy tisztában van velem.

— No, kelünk-e már végre? Dél is lesz csakhamar! mondta az asszony a reggeli után.

— Vagy úgy? Hát csak zárd be az ablaktáblákat megint. Mari, ma nem lesz dél, se délután, se alkonyat. Ma egész nap éjszaka lesz! Gyönyörű meleg alvás és utána hajnal, rózsaszínű ég és madárdalok ima.

Hogy az öreg asszony szomorúan bámuló szeméit látta: hevesen rátámadt.

— Micsoda, te nem is tudod? Ideát a szomszédkertben madarak tanyáznak. Az egyik jegenyén, jól elrejtve, ott egy kicsi fészek. Csak úgy lóg. Az ember azt hinné, minden percben leesik a földre. És a lakóiknak ugyancsak együtt van a kedve. Különösen — hajnal felé, — te persze nem tudod.

Tovább nem bírta. Akarata ellenére el-lepte a pirosság az arcát. Reszketve húzta rá kis párnája fodrát és lecsukta a szemét.

Ebben a hangnemben beszélt jó fél-órát, naiv lelkesedéssel és tántoríthatatlan buzgalommal.

En pedig szórakozottan hallgattam, sajátot majszolva, s azon tünődve, hogy lehet két okos ember, s hozzá két bankigazgató egy ugyanazon emberről s hozzá szinigazgatóról, oly ellentétes véleményben?

Ezt az ellentétet a felfogásban igazán csak a vidéki naiv lelkesedés magyarázza meg...

Lucián.

HIREK.

Az épület-asztalosok sztrájkja.

Békéltető tárgyalás.

Az épület-asztalosok sztrájkjában ma délelőtt volt az első békéltetési tárgyalás. Bár a mai tárgyaláson megegyezést létrehozni nem sikerült, a munkaadók és a munkások viselkedéséből s a tárgyalás menetének higgadságából azt a következtetést lehet vonni, hogy a békés megegyezésnek komolyan számbavehető akadályai nincsenek. A munkások által a munkaadókhoz beterjesztett műhelyrend tekintetében tulajdonképpen nézeteltérés nem is igen volt, csupán a bizalmiférfiak kérdése az, amit a munkaadók a munkások meghatározása szerint elfogadhatónak nem találtak. Különben, ha az árszabályt kölesönöz. egyetértéssel sikerül végleg megállapítani, hisszük, hogy a munkások a bizalmi férfiak kérdésének elejtésével találnak majd a munkaadóknak is tetsző módot a munkarend kellő ellenőrzésére. A higgadt tárgyalási modor egyébként a megjelent hatósági személyek érdeme.

Az elnöklő Vetéssy rendőrfogalmazó egyrészt biztosította a munkaadókat és munkásokat pártatlanságáról, de másrészt szükségesnek tartotta a munkaadók figyelmébe ajánlani, hogy a mai megélhetési viszonyok között a munkások mérsékelt munkabérvételére jogosult annyival is inkább, mert — a mint tudomására jutott, — a mai munkabérek a régi időkénél jóval alacsonyabbak. Polgár iparfelügyelő pedig figyelmeztette a munkásokat arra a megszívlelendő körülményre, hogy az ipartörvény 162 szakasza alapján azok a megjegyzések, a melyek valamely sztrájk eredményeként jönnek létre, semmiek, s azokat a törvény támogatásban nem részesíti; sokkal üdvösebb volna tehát, ha a munkások sztrájkon kívül igyekeznének engedményeket elérni, a melyek betartását tán a törvény teljes szigorával lehetne biztosítani.

Tudósításunk egyébként csak arra szorítkozhatik, hogy a munkásoknak lapunkban már ismertett követelésére a munkaadók kiküldötti megtették észrevételeiket. Mindamelltt az árszabály tekintetében végérvényesen nem nyilatkozhattak, miután erre megbízást nem kaptak. Holnap állapítják meg a munkaadók azt az árszabást, amelynek betartására magukat kötelezhetik, s szombaton, e hó 29-én tartandó békéltetési tárgyalás lesz hivatva, hogy végleges megállapodást létesítsen.

A munkaadók kiküldött 12-es bizott-

sága ezton kéri fel, a munkaadókat, hogy a holnapi összejövetele teljes számban jelenjenek meg.

— **Debrecen mult évi zárszámadása.** A város mult évi zárszámadását már elkészítette Roncsik Lajos főszámvevő. A mult évi zárszámadás szerint a *rendes bevétel volt* 2.739.257 kor. 15 fillér; a *rendes kiadás* 2.475.697 kor. 92 fillér. A *bevételi többlet* kitett 263.559 korona 23 fillért. A *rendkívüli bevétel* 917.850 kor. 66 fillér, *rendkívüli kiadás* 1.166.944 kor. 98 fillér; a *bevételi keveslet* 249.094 kor. 32 fillér; *átmeneti bevétel* 114.031 kor. 19 fillér; *átmeneti kiadás* 112.081 kor. 54 fillér; *bevételi többlet* 1949 kor. 65 fillér. A bevételi többlet együttes összegéből 265.508 kor. 88 fillérből a bevételi keveslet összegét 249.094 kor. 32 fillért levonjuk, a *pénztári maradvány* 16.414 kor. 56 fillér lesz. A tanács a zárszámadást elfogadta és tárgyalás, átvizsgálás végett kiadja a jogügyi és a gazdasági bizottságnak, egyidejűleg elrendelte a zárszámadás ki nyomtatását is.

— **A bizottsági tagok kötelessége.** Debrecen város törvényhatósági bizottságának tagjai, — a multak tapasztalatai bizonyítják ezt — csak a városi közgyűlésen érdeklődnek a város ügyei iránt. Kevés azon bizottsági tagok száma, kik a rendes közgyűléseken kívül törődnek a város dolgaival. Minden évben közszemlére teszik ki ugy a költségvetést, mint a zárszámadást, de hiába van ez, a bizottsági tagok nem nézik meg. Nagybaj ez épen a költségvetésnél és a zárszámadásnál. Mielőbb a közgyűlés elé kerülnek ezek, albizottságoknak kell felülbírálni. Ilyen albizottsága a törvényhatóságnak több van, de ritka eset, ha egy-egy ülést meglehet tartani. Az albizottságok tagjai nem jelennek meg az üléseken, megelégszenek azzal, ha beválasztják őket, de hogy ott némi kötelezettségeket is kell teljesíteniök, arról megfélekednek. Mindezeket az okból említjük fel, hogy a mult évi zárszámadást a tanács azzal terjeszti közgyűlés elé, ha netalán az egyes bizottságok javaslatai hiányzanak, annak oka az, hogy a bizottság nem jött össze, elfeledkezett kötelességéről és nem bírálhatta, vizsgálhatta meg a zárszámadást. Szomorú tény ez, melyen változtatni a város érdekében szükségesnek tartjuk.

— **Ülés az egyháznál.** A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága e hónap 28-ó napján d. u. 5 órakor az egyháztanács-teremben ülést tart, melyen folyó ügyeket fognak tárgyalni.

— **Ellopott mozgósítási tervek.** Szenzációs betörés történt ünnep éjszakáján a nagyvárad honvéd gyalogsági laktanyába, a melyről a legnagyobb titkolózás dacára is kiszivárogtak némi részletek. A husvéti ünnepek első éjszakáján ugyanis betörték a laktanyába s az egyik zászlóalj vasszekrényét, amelyről biztosan azt hitték a vakmerő gazemberek, hogy pénz van benne, elvitték. A

vasszekrényben azonban nem pénz volt, hanem igenis benne voltak az idei legújabb *mozgósítási tervek*, amelyek így most a betörők kezébe jutottak. A betörést reggel a zászlóalj segédtiszt vette észre, aki érhető remülettel jelentette az esetet felebbvalójának. Azonnal szigorú vizsgálatot tartottak, amelyek eredményéről azonban ezideig mit sem lehet tudni, mivel a nyomozást maga az ezredparancsnokság végzi s az esetről magáról még a kaszánya folyosóin is suttogva mernek beszélni az emberek. A nyomozás itt Debrecenben is erősen folyik, mert az ellopott tervek kiegészítő tervei itt őriztetnek a Pavillon laktanyában. Nagyon természetes, hogy azokra most kettőzött éberséggel figyelnek.

— **Lopás az állomáson.** Tegnap este, mint tudósítónk jelenti Gyoma községben a vasuti állomás II. osztályu várótermében 9 óra között Pavelka Ferenc temesvári illetőségű utazó kárára egy fekete kékításkát, mintegy 3000 korona értékű tárgyakkal elloptak. A megejtett nyomozás adatai szerint a lopást valószínűleg Círusz József török-szentmiklósi illetőségű egyén követte el, a ki ugyan tagadja a lopást és az elég szép értéket képviselő tárgyakat sem találták meg nála, mert bizonyára valahol értékesíthette, azonban a nála levő összeg számadatáról nem tud világos feleletet adni. Most a vizsgálat folyamának tartalmára a szolnoki ügyészség fogházába kísérték be.

— **Jegyváltás.** Harsányi Pál ocsvaapáti-i ref. lelkész eljegyezte Teleky Janka urleányt, Teleky Béla gyógyszerész leányát. Dapsy Miklós helybeli irodász eljegyezte özv. Borza Andrásné leányát, Juliskát Debrecenben.

— **A zenede hangversenye.** A debreceni zenede felső osztályu növendékei haladásának bemutatása végett április hó 30-án, vasárnap a régi classicus zeneszerzők műveiből összeállított műsorral hangversenyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. A hangverseny műsora a következő:

1. Palestrina G. P. (1514—1594.) Tenebrae facte sunt (Schreck.) Harmonium kísérettel. Händel G. F. (1685—1759.) Concerto vonós zenekarra (Bachrich) Menuetto. Előadja: a zenede vonós zenekara. Tanár: Füredi József. 2. Stradella A. (1645—1678.) Aria D. moll. Biber. H. J. F. (1650—1710.) Gavotte (Lindner). Előadja: Pattermann Ida (Gordonka tanszak IV. o.) Tanár: Füredi Samu. 3. Astorgo Em. (1681—1736) Recitativo ed Aria. Morir voglio. Händel G. F. (1685—1759.) Largo. Es dur Recitativo ed Aria. Zongora s gordonka kíséret mellett éneklő: Török Margit (Énektanszak III. o.) Tanár: özv. Zivuska Ferencné. 4. Scarlatti Dom. (1683—1757) Sonata (Tausig). Pastorale. E. moll. Capriccio. E. dur. Előadja: Poósch Margit (Zongora tanszak kiművelési tf. II. o.) Tanár: W. Domanczy M. 5. Mozart W. A. (1756—1791) Zongora négyes G. moll. Allegro. Előadja: Balla Gizella (zongora), Darvas György (hegedű), Hajdu Miklós (mély hegedű) és Hajdu István (gordonka). Tanár Füredi József. 6. Corelli A. (1653—1713) Suite (Lindner) Preludio. Allemanda. Sarabanda. Előadja: Hajdu István (Gordonka tanszak V. o.) Tanár: Füredi Samu. 7. Tartini G. (1692—1770) Sonata G. moll. (Órdög trillája.) Előadja: Weszprémy Andor (Hegedű tanszak kiművelési tf. II. o.) Tanár: Füredi József, Bach J. 8. (1685—1750) Zongora verseny olasz stylan, Előadja: Szathmáry Erzsébet (Zongora tanszak kiművelési tf. II. o.) Tanár: Füredi Samuné. 9. Haydn J. (1732—1809) 54 mü 1 sz.

Férfi és fiu kalapok legnagyobb választékban **FEKETE JAKAB**
legolcsóbban ■ kalapüzletében. ■

Vonós négyes, Allegro con crio, Allegretto, Menuetto, Előadók: Weszprémy Andor (hegedű), Darvas Gy. (hegedű), Hajdu Miklós (mély hegedű) és Hajdu István (gordonka) Tanár: Füredi József.

Helyárak: az 5 első székben ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban számozatlan ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend fentartása s célszerűség szempontjából vétetik, s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítottatik. Pénztárnyitás 6 órakor. — Kezdeté este 7 és fél órakor pontban.

— **Nyilvános köszönet.** Az alföldi takarékpénztár t. igazgatósága 20 koronát, továbbá polgár Uszó István ur koszorúváltóság eimén 10 koronát volt szives a ref. ispotály céljaira adományozni. Fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Debrecen, 1905. április 27. Ispotályi felügyelő.

— **Eljegyzések.** Az állami anyakönyvvezető hivatalnál a következő eljegyzéseket jelentették be: Szanyi Sándor—Nyavalyádi Eszter. Bacsó Pál—Petes Melinda, Bódi Sándor—Nagy Zsuzsanna, Balog Dániel—Lackó Zsuzsanna, Sipos Gábor—Nagy Sára, Altmann Gábor—Weisz Hermina, Takár József—Suller Erzsébet, Barak János—Hadházi Margit, Benkő József—Pacelt Erzsike, Szegedi György—Katona Zsuzsanna, Dr. Rédei Rezső—Ollé Emma Anna, Kise Endre—Kovács Mária és Szarka Antal—Lengyel Margit.

— **Az aszfaltbetyár.** Ez az eset kissé hihetetlen, de mégis Budapesten történt. Gyönyörű asszonyka sétált a minap délután az Andrássy-úton s élvezte a tavaszi levegőt, megbámulta a kocsikozót. Ártatlan mulatságát azonban megzavarta egy fiatal ember állhatatos tekintete, a mely folyton rajta csüngött. A szép asszony meggyorsította lépéseit s befordult a körútra, hogy megszabaduljon ismeretlen csodálójától. Lovagja azonban követte s folyton a sarkában járt, sőt egyszerre melléje került s megszólította.

— Megengedi? kérdezte. Mind a ketten sőtálunk, talán együtt maradhatnánk.

— Távozzék! Nekem dolgom van.

— Jó akkor legalább elkísérem.

Az asszonyka sirni szeretet volna, de megemberelte magát s így szólt:

— Nem bánom, jöjjön velem.

— Ezt már szeretem. Hová megyünk!

— A kapitányságon van dolgom.

— Bizonyosan a cselédje miatt. Ne is mondja, tudom. Rettenetesen ezek a mai cselédek. Bizonyosan egy kicsit megmosta a fejét s a leány e miatt elszaladt a rendőrségre. Bizza csak rám, majd eláztatom én. Han egy kis befolyásom.

Élénken eszegeve elérkeztek a kapitányságra. A lovag még az inspekciós rendőrtisztviselőhöz is bekísérte az asszonyt.

— Mivel szolgálhatok? — kérdezte a rendőrtiszt.

Az asszonyka most már nem mosolygott, ellenben sirva fakadt s lovagjára mutatva, megszólalt:

— Ez az aszfaltbetyár üldözött az utcán s én azért jöttem ide, hogy följelentsem.

A fiatal ember az ajtóra pillantott, de a tisztviselő egy rendőrt szólított be s odaállította az aszfaltbetyár mellé. Azután kihirdette az ítéletet, a mely három napi elzárásra szól. Hiába tiltakozott, hadonázott, kiabált a lovag ur, bizony annak rendje és módja szerint elzárták.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvvezető hivatalnál a tegnap délutáni és a mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Özv. Szilágyi Gáborné ev. ref. 62 éves, Radna Jánosné róm. kath. 89 éves, Tolvaj József ev. ref. 67 éves, Liedermann Herman izr. 66 éves, Themajer Róza róm. kath. 9 éves. Biró Ferenc ev. ref. 14 éves.

— **Verekedés.** Brezsán János napszamos a Hal-utcai városi pálinkamérésben megtámadta tegnap délelőtt Tie Lajos városi pénzkezelőt amiatt, hogy az udvarra vezető ajtót elzárta, s a keze ügyébe akadt tölcserrel fejbe ütötte. Tienek a látélet szerint 6—7 nap alatt gyógyuló testi sérülése van. A rendőrség a panaszt átteszi a bírósághoz.

— **Egyenruhás vasutas nők.** A magyar királyi államvasutak női alkalmazottai, épp úgy, mint a férfiak, szabályszerű uniformisban kötelesek szolgálatot teljesíteni. A nők vele született hiúsága gyakran kijátszotta a ézabályzatot és bizony több ízben megtörtént, hogy valamelyik pénztárosnő divatos toiletben osztogatta a jegyeket. Az államvasutak igazgatósága most szigoruan elrendelte a szolgálati bluznak a szolgálatban való viselését s annak külső kiállítását a legapróbb részletekig előírja.

— **A bolondok házában.** Egy hamburgi lap a következő történetet meséli el egy jönevű német íróról, a kit az egész város ismer. Nemrég azt a fölfedezést tette magán, hogy rendkívül ideges, s attól félt, hogy meg fog bolondulni. Egy álmatlan éjszaka után elhatározta, hogy fölkeresi az örültekházának igazgatóját, a ki személyes ismerőse. Meg is tette. Az igazgató nagyon örült a látogatásnak.

— Tudja-e, miért jöttem? — kérdezte az írő.

— Fogalmam sincs.

— Előbb-utóbb meg fogok bolondulni, azért ki akarok itt választani egy alkalmas szobát, a melyből gyönyörű kilátás nyílik s a hová nem hatol be a város zaja. Akár mindjárt be is költözködöm.

Az igazgató fölugrott székről s így kiáltott föl hevesen:

— Hiszen maga tökéletes bolond! Rögön távozzék innen!

x Használja a híres Hajdusági pedrót. Egy doboz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyszarvu gyógyszerértár.

TAVIRATOK.

A gyilkos házaspár.

Bécs, április 27. A Braun Franciska és férje ügyében ma reggel 9 órakor folytatták a tárgyalást.

A tárgyalás megnyitása után dr. Allenbegen, Klein védője szólalt fel.

Előadja, hogy Braun Franciskára vonatkozólag minden adatot beszereztek míg Klein egyéniségét semmiféle más adat nem tünteti fel, mint a vádhatóság gyanúsításai. A tárgyalás során kérte, hogy legalább 11 tanut hallgassanak ki. Ezek vallomásaiból kiderülne, hogy Klein becsületes ember volt, nem pedig olyan rémregénybe illő alak, mint állítják. Kéri a bíróságot, hallgassa ki az általa bejelentett tanukat.

Az államügyész válaszol a védőnek, visszautasítja a védő állításait. Kleinra vonatkozólag is beszereztek minden adatot. Bizza az esküdtszékre annak megállapítását, vajjon Klein képes volt-e a tett elkövetésére. Kéri, hogy a bíróság utasítsa el a védő kérelmét.

A védő kéri az elnököt, védje meg az államügyész támadásaitól elnök felhívja államügyészt, mérsékelje magát.

A védő kérése felett a bíróság később fog határozni,

Elnök rendeletére ezután a törvényszéki orvosszakértők tették meg jelentésüket Braun Franciska elmebeli állapotára vonatkozólag.

Az orvos szakértők véleménye az, hogy Braun Franciska éleselméjű, igen értelmes nő, elmebajban nem szenved, de erkölcsileg teljesen züllött, ami főként annak tudható be, hogy nagyot hall és így tisztességes keresetre képtelen.

Az orvosszakértők a meggyilkolt Szikora holttestének vizsgálatáról mondták el ezután véleményüket. A holttest már feloszlásnak indult, a felösmerhetetlenségig meg volt csonkítva, lábát éles eszközzel vágták el. A halál közvetlen oka fulladás volt és azt idegen kéz, fojtogatás utján idézte elő. Ezután a tanukihallgatásokra került a sor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtökn „A” bérlet Heidelbergi diákélet

Pénteken „B” bérlet János vitéz.

Szombaton „C” bérlet Emigráns.

Vasárnap d. u. Ingyenélők.

Vasárnap este Boszorkány.

A denevér. Tegnap mutatkozott be a szegedi színtársulat énekes személyzete a debreceni színházban. Látuk az egész ansamblét és ez készlet arra, hogy csak komoly tartózkodással irjunk az előadásról. A tegnapi bemutatkozó elég jó jelmezés főpróbája volt a darabnak, mert azt nem tehetjük fel a jó izlésű Makó igazgatóról, hogy Szegeden is ilyen énekes előadásokat fog produkálni. Három új taggal ismerkedtünk meg. Tibor Lóri nagyon szép színpadi megjelenés. Szép beszélő organuma van és rutinizott színész. Az énekén nagyon kiérzik az olasz pedagógia. A kisasszony valószínűleg drámai énekesnőnek készült egy dalszínházhoz, erre mutat az a túl sok trilla és stakatto, a mivel agyon énekelte Rozalinda bájos melódiáit. Megesik vele az is, hogy rosszul, sőt nagyon rosszul intonál. A felső regiszterekben nem elég biztos, míg a közép mellhangjai nagyon szépek. Kalmár Józsefnek csinos lírai tenorja van és éneke zerei tudást árult el. A kar felfrissítés nem sikerült az igazgatónak. Hervadt virágszállakat láttunk laza csokorba kötve. Az új karmesterről Müller Mátyásról csak az elismerés hangján írhatunk. Temperamentumos dirigens, aki tud bánni a zenekarral, énekesek egyaránt. Krémer, Iványi és Mezey Andor jók voltak. Mezei Péter nagy erőssége a társulatnak. Ez a derék, öreg művész tegnap is oly kitűnően alakította a részeg fogházort, hogy állandó derűtséget keltett. Felhő Rózsai a szobaleány szerepében ragadta tapsra a közönséget. (bj.)

Színházi hírek. Ma kerül színre Mayer Förster Vilmos 5 felvonásos színműve a „Heidelbergi diákélet”. A színmű főbb szerepeit Ménszáros Giza, Cs. Almássy Julia, Szelinyi Emilia, Csontos Gyula, Klenovics György, Fenyéri Mór, Krémer Jenő, Mezey Andor, Iványi Antal, Kalmár József és Virágháty Lajos játsszák.

Pénteken kerül színre Bakonyi Károly és Kacsok Pongrác 3 felvonásos daljátéka a „János vitéz”, Felhő Rózsival a címszerepben.

REGÉNY-OSARNOK

A bűnös asszony.

Eredeti regény. Irta: Rádus.

7

Azok a fegyverek, melyek ellen egy gyöngé, egyedül álló nőnek minden erejét folyton megfeszítve kell ellentállani. Egy kimerült, védtelen pillanat s minden erőfeszítés hiába való volt.

Mikor önt megláttam és megismertem egy édes ábránd ütött tanyát a keblemben, melyet aztán nem tudtam onnan kiirtani. Nem volt jogom már a boldogsághoz, elvesztettem azt örökre. De a nő szeretetre van megteremtve s az épen azért szive érzelmét s szerelmét elfojtani: ahhoz természetfeletti erő kell. Csoda-e ha lelkemet a természet ereje, a legyőzhetetlen vonzódás kerítette uralom alá. Elérkezett most, a bűnhődés pillanata. A mi boldogtalanságot önmeg okoztam, azt is az én lelkem fogja viselni, a magarnén kívül...

A nő ijedten halgatott el. Férje halott halványan, mozdulatlanul ült ott vele szemben... De e pillanatban felált s szó nélkül, mint egy álomjáró távozott el.

V.

Berend Miklós valami borzasztó nehéz nyomással a szíven szobájába tért. Vérfortt, forrongott s olyant érezhetett, mint a hogy a kitörni készülő vulkán érezte, ha

arra képes volna. Az indulatok árja tombolt lelkében.

Rettenetes vágy szállta meg: mindent, ami körülötte van, összetörni: de nemcsak azt, hanem az egész világot összezuzni s vele együtt magát is.

Mig Eugénia beszélt, lassanként elszlott a kőd a kábultság, értelme fölül, öntudatra ébredt. De volt még ereje egy percig, mig eltávozhatott: visszafajítani magába a kitoró fergeteget... Jó is volt. Nem volt ura önmagának. Az ördöggel csak egyedül jó társalogni.

Sokáig járkált szobájában, lüktető halántékára szorítva ökleit, mig annyira lehiggadt, hogy gondolkozni tudott. Érezte, hogy tennie kell valamit, hogy utat kell nyitni a lelkében ádázul dühöngő démonoknak.

Végre elhatározta magát... Délután elment a klubba, melynek épen ő volt az elnöke. Az olvasóterem egyik asztalánál többen beszélgettek, köztük Péterffy is, ki nem rég költözött a városba s csak egy hét óta tagja a klubnak. Berend helyet kért az asztalnál.

Epen a klubról volt szó, melynek vezetését Péterffy éles hangon kritizálta. A vitát Berend szakította félbe, odaszólva a bizonyos fensőbbeséggel beszélő Péterffyhez:

— Ha uraságodnak nem tetszik valami itt, nem szükséges igénybe vennie, nem kényszeríti rá senki.

Meglepetve bámultak rá mindenfelől. Berend Miklós beszél így, ki annyi kiegyenlíthetetlennek látszó lovagias ügyet intézett már békés uton el! És most még ő kezdi, mikor ok sincs rá!

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG.

Románia és közös vámterületünk kereskedelmi forgalma. Mióta a Németországgal kötött kereskedelmi szerződésünk tartalma nyilvánosságra került, azóta mind nagyobb mértékben fordul a magyar gazdaság figyelmére a keleti államok felé. Most, midőn küszöbön áll, hogy a keleti államokkal is megkezdjük a tárgyalásokat az új kereskedelmi szerződések érdekében, nem érdektelen tudomást szereznünk ezen államok gazdasági törekvéseiről is. Az érdekeltek szakkörök tájékoztatása végett Románia legelőkelőbb gazdasági szakközölye, a „Revista economica si financiara” hosszabb cikket közöl Magyarországról és Románia kereskedelmi viszonyairól, mely természetesen odacsúszosodik ki, hogy Magyarországnak, Ausztriának nagyobb érdeke van a szerződési módokat keresni, mint Romániának. Amióta Magyarország-Ausztriával való mostani szerződésünk fennáll (1895 től egész 1904-ig) — így írja a román újság — a mi behozatalunk ezen vámkülföldről 765,287,511 frankra emelkedett, mig ugyanezen idő alatt csak 441,185,363 frankot tett ki a mi kivitelünk. Így tehát a mi kereskedelmünk 36 milliót juttat évente Magyarország-Ausztriának. Azon árucikkek, melyek Magyarországról Ausztriából ideszállítanak s melyek kereskedelmünket fedezik, négy csoportra oszthatók: textil- és kézműipari anyagok, gyárilag feldolgozott fémipari termékek, kikészített bőrök és élelmiszerek. A mi kivitelünk pedig: lisztárúk, faiparicikkek, gyümölcsfélék és vágómarhák. Megjegyzendők, hogy a Magyarország-Ausztriából behozott többi cikkek nagyrésze a nyers és feldolgozott magyar dohány, mely 513,112 kilogrammot tett ki, összesen 2,565,560 frank értékben.

Érsekújvári lóvásár. Huszonharmadik éve már, hogy a Nyitrai Gazdasági Egyesület e kor igényeinek teljesen megfelelő lóvásárt alapította. A megelőző 22 éven át tartott vásárok meggyőztek mindenkit arról, hogy e vásárokról kitűnő anyag hajtatik fel s hogy a Duna balpartján e vásár az egyedüli, a melyen a lovakat jól lehet értékesíteni. Érsekújvár nemcsak a vele közvetlenül szomszédos megyék lótenyésztőinek képezi könnyen hozzáférhető központját, de a kereskedelmi világra nézve is

— budapesti—bécsi fővonalba esvén — könnyű közlekedése folytán, kedvező helyzettel bír. E vásár ez évben minden bizonyosan május hó 7 és 8-án fog megtartatni. Azon híresztelések, mintha a vásár elhalasztatnék vagy pedig, hogy az ott vásárolt lovaknak Ausztriába való kivitele megtiltatnék, alaptalanok.

Debrecen város selyemtenyésztése. Debrecenben csak a legutóbbi időben kezdtek meg a selyemtermelést. 1902 óta 5465 koronát fizettek ki a termelőknél. Ujabb időben Kovács József polgármester buzgólkodik az eperfaültetés terén és mihelyt kellő mennyiségű eperfa lesz, Debrecenben a selyemtermelés nagy lendületet vesz.

Az élesztőhamisítás ellen. A magyar királyi kémiai intézet és központi vegy-kísérleti állomás vizsgálatai alapján beigazolást nyert, hogy a Budapesten forgalomba kerülő élesztő túlnyomó részben hamisított, burgonyaliszttel és keményítővel van keverve. A burgonyakeményítőgyárosok azt vitatják egy a kereskedelemügyi miniszterhez intézett beadványukban, hogy az élesztőnek ilyen módon való keverése nem ártalmas. A kereskedelemügyi miniszter ezt a beadványt megküldte véleménynyújtás véget az O. M. G. E.-nek, amelynek ipari és kereskedelmi szakosztálya behatóan foglalkozott e kérdéssel, most pedig feliratban az kéri a minisztertől, hogy az élesztő gyúrással és keveréssel foglalkozott iparosokat keményítő hozzáadásától tiltsa el s ezt a műveletet hamisításnak deklarálja. Felterjesztését az O. M. G. E. nem csupán vegyész szakvéleményekkel indokolja, de azzal a körülménnyel is, hogy Ausztriából évente 97.000 mm. sörélesztő jön be Magyarországra s így ezt keményítővel való keverés nélkül forgalomba hozni nem tudják.

A petróleum-kartel. E hó 27-én a petróleum-kartel választmánya Budapesten ülést fog tartani, melyen a folyó ügyek kerülnek megvitatásra. A petróleumpiac helyzetének szanálására célzó javaslat tárgyalása még nem kerül napirendre, mivel annak elkészítésére kiküldött bizottság még nem fejezte be munkáját. A holnapi ülésen szóba kerülhet a kartel felmondásának kérdése, a kartel felmondását egyelőre kizártnak tartják. A bizottság munkálatait a jövő hónapban folytatni fogja és ha az ellentétek áthidalása nem fog ezen idő alatt sikerülni, fognak a kartel felmondásához fordulni.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi osarnok jelentése.

Április 27. A sertésüzlet irányzata tartott.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 130—131 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 139—141 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 139—141 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 140—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 138—139 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 138—139 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 135—136 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő sulyban) 132—133 fillérig. A hizott sertés üzletirányzata állandóan tartós.

Nyílt-tér.

Dr. Burger Péter

orvos

lakását, folyó évi április hó 25-től

Piac-utca 55. szám alól a

Dégenfeld-tér 10. sz. alá

(Kenyér-piac, emelet) helyezte át.

Telefonszám 386.

NESTLE Legtökéletesebb tápszer-csecsemők részére.

gyermekliszt

Kísérleti célokra fél dobozok á 1 Korona. A tisztelt szülőknek probadozok és röpírátok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNÁL féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

A legjobb alpesi tejből!

SZABADALOM.

Bagaria Molypapir.

Szélesség 120 ctm. Méter 50 fill.

legjobb, legtisztább és teljesen biztos

molyóvészert

kapható valamennyi papirkereskedésben

Detsinyi Frigyes,

BUDAPEST, V. ker. Marokkói-u. 2. „PeketeKutyához”.

Ugy hat, mint a bomba! Antinikotin-cigarettek hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Óriási szövetvásár

nagyban és kicsinyben!

Csak tavaszi és nyári divatújdonosságok!

Legjobb minőség! Legolcsóbb árak!

Kérje saját érdekébe a cégem nagy mintagyűjteményét!

Ez a legszebb szövetek és mosóárúk óriási választékát mutatja be.

Mintagyűjteményemet ingyen és bérmentve küldöm, ha kéri tőlem és megjegyzi, hogy olcsó vagy pedig még finomabb drága szövetekből óhajt-e mintákat?

Siessen tehát, hogy mintakérését idejekorán megkapjam!

WEINER MATYÁS

női divatruháza

Budapest, Andrassy-ut 3.

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolcsóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképészeti cikkek gyári árban a **Schwartz-féle** pipaüzletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Lebovits Zsigmond Kossuth-utca 6. ajánlja a legszebb és legdivatosabb cipőt, mérték után!

Arany-, ezüst-ékszerek készítésére legmegbízhatóbb **Szöke Dániel** ékszerész, Csapó-utca 28. sz.

Ügyes monogram-bíróknőket keres **Kardos László** üzlete Debrecen, Kossuth-utca 9.

Komáromi M. műhangszerkészítő és kereskedő Debrecen, József kir. herceg-u. 2.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmu forrás ismert és használt 1856-óta. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengélkedőnek **Verszegénység, Vérbetegségek, Malária** és annak utókövetkezményeivel **Bőr-, Ideg- és Nőbetegségek** és **Basedowbetegségek** stb. Kapható: minden gyógyszerárban.

Eszaknémetországi takarmányrépa magvak,

francia lucerna, vere svirágu lóhera és Mauthner-féle konyhakerti és virágmagvak megérkeztek s a legjutányosabban árusítatnak

Mayer Jenő

fűszer- és csemege-üzletében,
Debrecen, Piac és Széchenyi-utca sarok.

Megérkeztek !!

a tavaszi idényre a legújabb
Női divatszövetek,
Gyapjú és borduros Delalnek 50 krtól feljebb,
Bluse selymek,
Divatos ruhadíszek, Csipkék, szalagok és belésárak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsater.

Permetezéshez legtekélyesebb és legolcsóbb az országszerte elősmert, legjobb 8 versenyen első díjjal ki-tüntetett a **Vöréb István** által Debrecen, Május 1-től I. ker. Szappanos-u. 10. szám, saját házában gyártott pótszabadalmazott „**Sugár**” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzéket ingyen, bérmentve.

Mattoni

● **Erzsébet Sósfürdője** ●

gyógyhely Budapest (Budán).

Fürdőidény: április 23-tól október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és a testi bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Rendkívüli árak!

Gyári raktár a legújabb **Fekete, Szines és Csipke Napernyők**ből

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth-utca 5.

A nálunk vásárolt **Ernyőket** ha netalán azok **egy éven belül** elszakadnának, teljesen **díjmentesen hozatjuk át!**

Feltűnő olcsó árak!

Köszvény és csúsz ellen

legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle

REPARATOR.

Egy nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Főraktár:

Kriegner György „Korona”-gyógyszertára
Budapest, VIII., Kálvin-tér.

A legfinomabb Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár mely állomásra szállítva, Magyarország főutvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Tiest.

Detsinyi Frigyes-féle

Törv. védve. **Carbogen.** Törv. védve.

Tökéletes szén-savfürdők házi készítéséhez.

Tanárok és orvosok által elismerve.

Igen kellemes pezsgő-fürdő: frissít, üdít, erősít.

Ügyeljünk a „Carbogen” névre. **Vérkeringészavarok, szívbántalmak, vérszegénység, idegbántalmak, légzőszervi bántalmak, női betegségek, valamint rheumatikus eseteiben kiváló hatásuk.**

Legegyszerűbb elkészítési mód! — Használati utasítás minden fürdőadaghoz mellékelve.

Egy fürdő K 1.80;
10 fürdő K 16.

Mihalovits Jenő gyógyszerárában,
Debrecen.

Benzinmotorok, gőzcséplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körút 32.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismert, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospektust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó szezonban stb. ad

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyom megye)

BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ

SOSBOF SZESZ

NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
E KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Öreg ember nem vén ember
akkor, ha a leghirvevesebb tanárok által kipróbált amerikai tablettákat használja, mi az elgyöngült férfierőt visszaadja. — Csak is elgyöngült férfierő (impotencia) elleni szer.

„LYDOL”

Törvényesen védve. — ÁRA 6 KORONA.
Szétküldés discretio mellett postán naponta.

RADITZ J. gyógyszerháza Budapest, a „Fehér Kereszt”-hez Fővámter 6 (a központi vásárcsarnokkal szemben.)
Főraktára Budapesten: Török J. gyógytára Király-utca 12., Nador-gyógytára Váci-körút 17.

Elsőrendű gyár

finom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732” jelige alatt Mosse Rudolf hirdetési irodájában Szt-Gallen, Schweiz.

Igazi urinó

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta tör. védett KRIEGNER-féle

Crème de Margueriet.

Ezen készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a nagyérdemű közönséget a silány utáztatoktól.

Kérjen mindig határozottan KRIEGNER-félét.

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festő-anyag mentes, tehát teljesen ártalmatlan. Így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbátégely 1 kor.

Kriegner György gyógyszerháza a Magyar Koronához Bpest, 8., Kálvin-tér.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „EGYSZARVU”-hoz címzett gyógyszerháza DEBRECENBEN kapható.